

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระราชทานพระบรมราโชวาท พระราชทานแก่ครูใหญ่และนักเรียนที่สมควรได้รับพระราชทานรางวัลตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีการศึกษา 2524 ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2524 ตอนหนึ่งว่า “การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญ ในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่าง ครบถ้วนล้นพอกเหมาะสมกันทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพซึ่งสามารถ ชำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้ตลอด” (กรม วิชาการ, 2540 : 17) การจัดการศึกษาจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ใน ตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ทำให้คนรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (ณคมล ปลายชวานา, 2544 : 46)

การบริหารจัดการศึกษาที่ดีมีคุณภาพและยั่งยืน จะต้องให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับแนว ทางการจัดการศึกษาไว้หลายมาตรา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มาตรา 43 ได้ระบุว่ารัฐจะต้องจัดการศึกษา ขึ้นพื้นฐานอย่างน้อยสิบสองปี อย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และไม่เก็บค่าใช้จ่าย รวมทั้ง มาตรา 18 ระบุให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับ ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคม สร้างความรู้และปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้อง พัฒนาวิชาชีพ ครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ และวัฒนธรรม ของชาติ เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 2-3) จากเจตนารมณ์ของกฎหมายรัฐธรรมนูญส่งผลให้มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เป็นกฎหมายหลักทางด้านการศึกษาฉบับแรกของประเทศไทยที่ประชาชนได้มี ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลอย่างกว้างขวาง เพื่อกำหนดเนื้อหาสาระต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของประเทศ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาขนานใหญ่

หรือต้องมีการปรับระบบการศึกษาใหม่ ซึ่งทำให้ต้องมีการปฏิรูปการศึกษาอีกครั้งหนึ่ง ในประวัติศาสตร์ของการจัดการศึกษาไทย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 2-3)

จากการที่รัฐบาลได้ประกาศใช้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ซึ่งได้ระบุเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้ในมาตราต่าง ๆ อาทิ มาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา (57) ให้นำหน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ความรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา มาตรา 58 (2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าว โดยการสนับสนุน การอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี ตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 4 - 5)

การที่จะให้การศึกษาปรับบทบาทเชิงรุกและมีพลังสร้างสรรค์ ให้เป็นสังคมแห่งปัญญา และการเรียนรู้ในยุคข้อมูลข่าวสาร และการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ จำเป็นต้องเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการจัดการศึกษาใหม่ คือต้องมุ่งให้สังคมทุกส่วนมีส่วนร่วม และรับผิดชอบการจัดการศึกษาที่เป็นการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ผู้บริหารทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับกรม ต้องมีวิสัยทัศน์และเห็นด้วย กับการเปิดโอกาสของการมีส่วนร่วมของสังคมดังกล่าว และเห็นความสำคัญพร้อมทั้งการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา ไปยังระดับต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไปยังสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัวและสามารถตัดสินใจดำเนินการ ในขอบเขตที่รับผิดชอบ โดยมีประชาชน ชุมชน องค์กรต่างๆ มีส่วนร่วมในเรื่องต่างๆอย่างเหมาะสม (แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9.2545-2549) รัฐบาลจึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มากกว่าการจัดการศึกษาในระดับอื่น เพราะเป็นระดับที่ต้องรับภาระวางรากฐานในการพัฒนาเยาวชนของชาติเป็นการจัดการศึกษาให้กับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ การจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ใน

ระดับใด ย่อมขึ้นอยู่กับการบริหารงานของหน่วยงานทุกระดับ ตั้งแต่กระทรวง กรม จังหวัด อำเภอ จนกระทั่งถึงโรงเรียน โดยถือว่าการพัฒนาการศึกษาในอนาคตซึ่งจำเป็นต้องระดมความร่วมมือจาก ทุกๆ ส่วนในสังคม เริ่มแต่ ครอบครัว ชุมชน เอกชน สถาบันต่างๆ ในสังคมเข้าร่วมจัดการศึกษา (แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8. 2540-2544) และการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับได้รับการ พัฒนาให้เป็นระบบการบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพเอื้อต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน และ ท้องถิ่น (แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9.2545-2549) อีกทั้งในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับ ส่งเสริมกิจการของสถานศึกษา ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ออกระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 ให้โรงเรียนมีนักเรียนต่ำกว่า 300 คน มีคณะกรรมการได้ 9 คน โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 300 คนขึ้นไป มีคณะกรรมการได้ 15 คน ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กร ศาสนา ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการมีหน้าที่ ดังนี้ กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น กำกับและ ติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ส่งเสริมให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษา ขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพได้มาตรฐาน ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการเด็ก ด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เสนอแนวทางและ มีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการ บริหารทั่วไปของสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาตลอดจน วิทยากร ภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีต ประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับ ชุมชนตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ให้ความเห็นชอบรายงานผลการ ดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาและ หรืออนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบที่เห็นสมควร ปฏิบัติการอื่นที่ได้รับมอบหมายจาก หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้น(กระทรวงศึกษาธิการ. 2543 : 45)

จากการศึกษาในอดีตที่ผ่านมา สถานศึกษาจะเป็นผู้กำหนดทิศทาง และเป้าหมาย ของ สถานศึกษาตามนโยบายจากส่วนกลางสั่งการมาตามลำดับชั้น ส่งผลให้การจัดการศึกษาทั่วประเทศ มีเนื้อหาและหลักสูตรเหมือนกัน โดยมีได้คำนึงถึงความแตกต่างไม่ว่าจะเป็นสภาพภูมิศาสตร์ หรือ วัฒนธรรมซึ่งการจัดการศึกษาในลักษณะเช่นนี้ไม่สนองตอบต่อความต้องการของชุมชนและความ เปลี่ยนแปลงในท้องถิ่น ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจากชุมชน จึงทำให้การศึกษาของ

ไทยตกอยู่ในภาวะวิกฤติเป็นอย่างยิ่ง ประชาชนและผู้ปกครองนักเรียนยังมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อยมากอาจเป็นเพราะเศรษฐกิจ และระบบราชการยังไม่เอื้อต่อการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจัง (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา . 2544 : ม.ป.ป) ซึ่งสอดคล้องกับ ประกอบ कुमारภัยและคนอื่นๆ (2543 : 148) ที่ได้ศึกษาสภาพความพร้อมของหน่วยงานทางการศึกษา ต่อการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการพบว่าการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน หรือองค์กรท้องถิ่นดีกว่าเรื่องอื่นๆ และสรุปไว้ว่าอาจเป็นเพราะว่าเป็นเรื่องค่อนข้างใหม่ในระบบการจัดการศึกษาของไทยที่จะให้ประชาชนหรือองค์กรท้องถิ่นเข้ามารับผิดชอบหรือรับดำเนินการ การมอบหมายภารกิจให้บุคคลหรือคณะบุคคลรับผิดชอบนั้นจะต้องมอบหมายสิทธิและอำนาจควบคู่ไปด้วยเสมอ จึงไม่มีเวลาเพียงพอที่จะมาทุ่มเทกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา และที่สำคัญไปกว่านั้น คณะกรรมการสถานศึกษายังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองเท่าที่ควร จึงทำให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง (สุรัฐ ศิลปะอนันต์ 2525 : 7) เชื่อว่าผู้ที่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน และสามารถแสดงบทบาทได้อย่างถูกต้องเหมาะสมเท่านั้นจึงจะดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลาเขต 1 ซึ่งมีเขตบริการ 6 อำเภอ ได้แก่อำเภอเมืองสงขลา อำเภอนาหม่อม อำเภอสิงหนคร อำเภอสทิงพระ อำเภอระโนด และอำเภอกระแสสินธุ์ สำหรับอำเภอกระแสสินธุ์ในปัจจุบันมีโรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 300 คน จำนวน 10 โรงเรียน มีคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนละ 9 คน รวม 90 คน ในปีการศึกษา 2547 มีผลการจัดการศึกษาด้านวิชาการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ ด้านงบประมาณ และด้านบริหารงานบุคคล คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่มียุทธศาสตร์ในการมีส่วนร่วมการบริหาร ส่วนด้านบริหารทั่วไปคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทในการเป็นตัวเชื่อมระหว่างสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับชุมชนในการจัดการศึกษาเพื่อแสวงหาความร่วมมือยังไม่มียุทธศาสตร์เด่นชัดในฐานะผู้มีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและเป็นกำลังสำคัญสำหรับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอกระแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา สรุปได้ว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนในการบริหารจัดการตามบทบาทหน้าที่ค่อนข้างน้อยเนื่องจากสาเหตุหลายประการคือ ไม่ทราบว่ามีหน้าที่อะไรบ้าง การขาดประชุมบ่อยครั้ง สถานศึกษาขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลาเขต 1. 2547 : 12)

จากความสำคัญและสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกระแสสินธุ์ มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษา อำเภอกระแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา ได้มีความตระหนักในการบริหารแบบมีส่วนร่วม และเห็นความสำคัญ ต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอกะเสสินธุ์ จังหวัดสงขลา เพื่อนำผลไปพัฒนา ปรับปรุง การบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอกะเสสินธุ์ จังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอกะเสสินธุ์ จังหวัดสงขลา ตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การเป็นคณะกรรมการ และเจตคติการมีส่วนร่วมในการบริหาร

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานทางการศึกษา ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารการศึกษาและเป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอกะเสสินธุ์ จังหวัดสงขลา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ของอำเภอกะเสสินธุ์ จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2548 มีทั้งหมดจำนวน 10 สถานศึกษา โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษา โรงละ 9 คน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 90 คน

2. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอกระเส็นถัน จังหวัดสงขลา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 ภายใต้อองค์ประกอบสี่ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2543 : 4)

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

3.1.1 เพศ จำแนกเป็น

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 ระดับการศึกษา จำแนกเป็น

3.1.2.1 ประถมศึกษา

3.1.2.2 มัธยมศึกษา

3.1.2.3 ปริญญาตรี

3.1.2.4 ปริญญาโท

3.1.3 ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง

3.1.3.1 ต่ำกว่า 1 ปี

3.1.3.2 1 – 3 ปี

3.1.3.3 สูงกว่า 3 ปี

3.1.4 เจตคติการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่การมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอกระเส็นถัน จังหวัดสงขลา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ. 2543 ภายใต้อองค์ประกอบ 4 ด้านดังนี้

3.2.1.1 ด้านบริหารงานวิชาการ

3.2.1.2 ด้านบริหารงานงบประมาณ

3.2.1.3 ด้านบริหารงานบุคคล

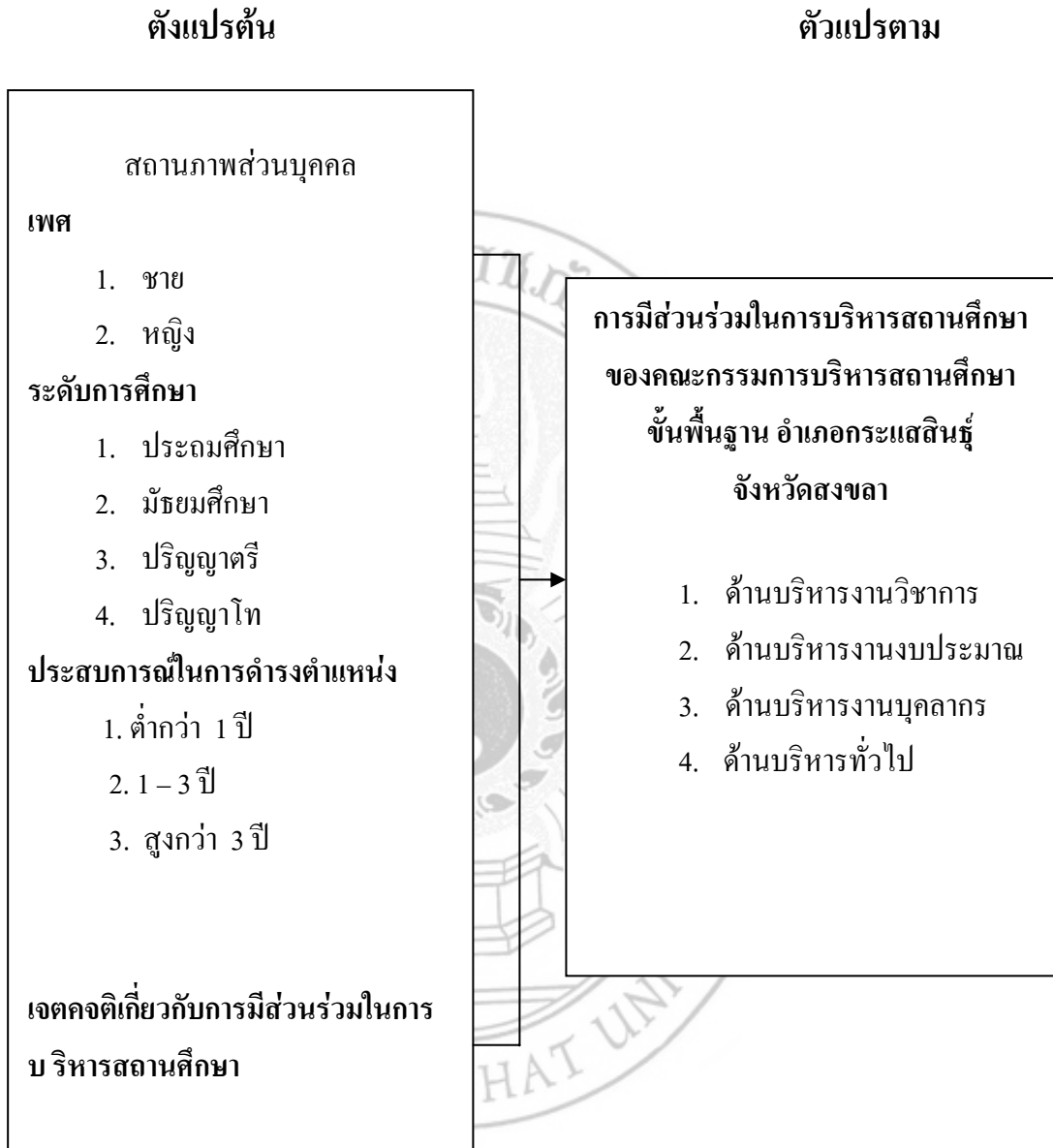
3.2.1.4 ด้านบริหารงานทั่วไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอกระแสดินธุ์ จังหวัดสงขลา จาก
คณะกรรมการสถานศึกษาที่มี เพศต่างกัน ระดับการศึกษาต่างกัน ประสบการณ์ในการดำรง
ตำแหน่งต่างกัน และเจตคติการมีส่วนร่วมในการบริหารงานต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้ทราบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอกระเสสินธุ์ จังหวัดสงขลา อย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐาน ดังนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอกระเสสินธุ์ จังหวัดสงขลา ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาแตกต่างกัน
2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอกระเสสินธุ์ จังหวัดสงขลา ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาแตกต่างกัน
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอกระเสสินธุ์ จังหวัดสงขลา ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาแตกต่างกัน
4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอกระเสสินธุ์ จังหวัดสงขลา ที่มีเจตคติในการบริหารต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาแตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอกระเสสินธุ์ จังหวัดสงขลา ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ ไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 ให้มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ตามกรอบงาน 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป

2. คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกและแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาอำเภอกระเสสินธุ์ จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2548

3. สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานใน อำเภอกระเสสินธุ์ จังหวัดสงขลา

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่รับผิดชอบบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. เจตคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ความคิดเห็น ความรู้สึกลงในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคลากร และด้านบริหารงานทั่วไป ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถาม

6. การบริหารงานด้านวิชาการ หมายถึง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การวางแผนการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การเสนอแนะการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน การวางแผนการวัดผลและประเมินผลนักเรียน การร่วมกันวัดผลและประเมินผลนักเรียน การนำผลงานวิชาการไปเผยแพร่

7. การบริหารงานด้านงบประมาณ หมายถึง การร่วมกันศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา การวางแผนการจัดตั้งงบประมาณ การร่วมเสนอแนะการอนุมัติใช้จ่ายเงินงบประมาณ การกำกับการควบคุมการใช้จ่ายเงินตามแผนที่กำหนด การร่วมดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปอย่างมีระบบขั้นตอน การให้คำแนะนำช่วยเหลือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงาน การจัดหางบประมาณมาสนับสนุนการบริหารจัดการ การประเมินติดตามควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณตามแผน

8. การบริหารงานด้านบุคลากร หมายถึง การวางแผนและการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานของสถานศึกษา การวางแผนและการเสนอแนะควบคุมกำกับติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากร การวางแผนและการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาบุคลากร การดูแลและบำรุงขวัญกำลังใจของบุคลากรในสถานศึกษา การวางแผนและเสนอแนะการประเมินและติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากร

9. การบริหารงานด้านบริหารทั่วไป หมายถึง การร่วมวางแผนการเกณฑ์และการรับนักเรียนเข้าเรียน การวางแผนและเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาของนักเรียนร่วมกับสถานศึกษา การวางแผนและเสนอแนะการจัดกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพให้แก่นักเรียน การวางแผนและเสนอแนะการจัดกิจกรรมการส่งเสริมจริยธรรมแก่นักเรียน การร่วมกันจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับศิษย์เก่า การสรรหาและยกย่องคนดีเด่นประจำท้องถิ่น และชุมชน การส่งเสริมสนับสนุนประชาธิปไตยให้แก่นักเรียน การร่วมกันวางแผนจัดสภาพแวดล้อมภายนอกสถานศึกษา การวางแผนเสนอแนะการใช้อาคารสถานที่ การวางแผนป้องกันดูแลรักษาอาคารสถานที่ การประเมินผลความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

